

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ТУРИЗМУ, РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., КОЗАР Я.І. Новітні напрями в організації діяльності кафе-кондитерських.....	422
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., МАСЛИГАН О.О. Управління ефективністю структурних об'єднань в туристично-рекреаційній сфері шляхом оптимізації їх організаційної структури управління.....	424
ДЕРКАЧ Ю., УДВОРГЕЛІ Л.І. Заклади розміщення у сільському туризмі.....	426
КАМПОВ Н.С., КАСИНЕЦЬ О.В. Інфраструктура туризму як об'єкт управління.....	428
КОПРИВА А. Т. Відновлення родинного будинку Ерделі в місті Мукачеві. Від ідеї до реалізації.....	430
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., БОНДАРЕВА М.С. Сучасний стан та пріоритети розвитку кадрової політики підприємств залізничного транспорту.....	432
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., АЛЕКСИК Ю.Ю. Розвиток логістичних процесів в Україні...	434
МЕДВІДЬ Л.І., ИЙБЕР К. Вплив пандемії Covid-19 на деформацію туристичної сфери регіону.....	436
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І. Логістика в туризмі.....	438
MILASHOVSKA O.I. Support of Ukraine and the initiative of the european hotel community in the conditions of war	440
МОЛНАР-БАБЛЯ Д.І., КОЗАР Я.І. Ефективність функції контролю в готельно-ресторанній індустрії.....	442
ПАПП В.В., БОШОТА Н.В. Роль місцевих громад у сталому розвитку туристичної сфери.....	443
РОРОВУСН О.Р., KUPRIYENKO I.V. The role of a foreign language in management and tourism.....	445
ПРОСКУРА В.Ф., ГУРЗАН Н. Синергетична модель прогнозування кризових процесів в економіці регіону.....	447
ПУГАЧЕВСЬКА К.Й. Підтримка бізнесу в умовах воєнного стану.....	449
СКОПЕНКО Н.С., УДВОРГЕЛІ Л.І. Ключові напрямки відновлення вітчизняної економіки після закінчення війни.....	451
ТОДЬЄРШКО Е. В. Особливості управління кластерами туризму Закарпатської області	453
ХАУСТОВА К.М. Публічне управління у контексті сучасних викликів	455
ЧОРІЙ М.В. Кулінарна дипломатія як аспект підтримки та взаємопорозуміння між державами і народами.....	457
ШАШОВЕЦЬ Й.П., КОРОЛЬ Т. В. Особливості та завдання розвитку персоналу освітніх закладів у сучасних умовах.....	460

РОЗДІЛ 5. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО, КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ПРОСТОРУ ТА ГЕОГРАФІЇ

ГОЛЬЧА А.М., МОВЧАН К.М. Книга від Середньовіччя до XXI ст. Виховна роль.....	462
ІЛЬТЮ Г.Ф. Роль суспільно-політичного й освітньо-культурного простору в умовах політичної кризи.....	463
КУЦИН Е. К. Роль реалістичних ремінісценцій в сучасному мистецтві.....	464
ЛУЖАНСЬКА Т.Ю., ТУРЯНИЦЯ А. Роль туристично-інформаційних центрів у суспільно-географічному дослідженні території міста.....	466

4. Тюх І.В., Кравчук Н.В. Сучасні тенденції розвитку світового ринку кондитерських виробів // І.В.Тюх, Н.В.Кравчук Електронний журнал Ефективна економіка [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1135>

5. Гоблик-Маркович Н.М. Лізак Є.М. Види харчування в інноваційних закладах ресторанного господарства / Н.М. Гоблик-Маркович, Є.М. Лізак // Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції [Електронний ресурс]: Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 17 жовтня 2018 року, Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2018. –С.215-219.

УДК 338.486.1/2:005.72(043.2)

ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., МАСЛИГАН О.О.
Мукачівський державний університет

УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ СТРУКТУРНИХ ОБ'ЄДНАНЬ В ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІЙ СФЕРІ ШЛЯХОМ ОПТИМІЗАЦІЇ ЇХ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ

Туристично-рекреаційна галузь є важливою складовою розвитку економіки багатьох країн світу. На відміну від загальноприйнятих поглядів розвитку сфери туризму та рекреації, ефективним інструментом управління галуззю є створення територіальних структурних об'єднань, зокрема кластерів. Важливою складовою ефективного функціонування кластерних об'єднань є побудова їх організаційної структури. Тому, актуальним є визначення та дослідження шляхів формування та оптимізації організаційної структури управління кластерними утвореннями у сфері туризму та рекреації.

Серед науковців, що досліджують дану тематику, можна виокремити Войнаренко М.П. [1], Підгірну В.Н., Данілову О.М. [2], якими окреслені організаційні основи формування структури кластера за організаційно-виробничим, маркетинговим, інвестиційним, технологічним та іншими напрямками. Публікації Миронова Ю.Б. [3] присвячені вивченню окремих питань щодо формування моделі розвитку туризму в регіоні за допомогою кластерних утворень. Метою нашої наукової публікації є визначення та ідентифікація організаційної структури управління кластерним утворенням у туристично-рекреаційній сфері.

При проектуванні взаємозв'язків ресурсів у структурних об'єднаннях туристично-рекреаційної сфери можна виокремити кілька базових блоків, а саме[4]:

1) організаційну структуру регулювання розвитку учасника туристично-рекреаційного об'єднання, що визначає підпорядкованість завдань, посад, повноважень і відповідальності, виходячи з яких така одиниця (підприємство або організація) здійснює свою незалежну управлінську діяльність у середині кластеру;

2) організаційну структуру регулювання кластеру в регіоні, що можна розглядати як блок, який визначає систему повноважень та відповідальності,

зв'язків та відносин, що виникають у процесі діяльності кластеру, між його учасниками, згідно зі стратегією розвитку.

Щодо першого блоку зауважимо, що типологія та специфіка їх формування залежить передусім від розмірів учасників. Невеликий обсяг діяльності (зі штатом до 50 працівників) дозволяє суб'єкту відмовитись від організаційного структурування, як такого, оскільки всі функції буде виконувати їх власник. Це характерне для більшості учасників туристично-рекреаційних кластерів.

Другий блок – передбачає інтегративне функціонування кластеру, елементами якого, є його учасники (підприємства та організації), обумовлює використання мережі, як єдиної можливої альтернативи, у зв'язку із тим, що організаційна єдність такого об'єднання забезпечується єдністю регулювання системи мереж її учасників.

Для підключення до мережі з організаційною регламентацією розвитку туристично-рекреаційних кластерів учасник просто отримує у своє розпорядження певні програмні продукти SaaS (Software as a Service - програмне забезпечення як послуга) за допомогою мережі Інтернет. Такі учасники взаємодіють із сервісами кластеру, розміщеними в хмарному середовищі та можуть керувати їх окремими функціями за допомогою спеціалізованих програм, які не потребують інсталяції.

Середній обсяг діяльності (від 50 до 250 працівників) потребує формування організаційної структури із кількома структурними підрозділами (на які покладається реалізація всіх функцій регулювання розвитку). Можливим стає застосування структур, для яких характерна: ієрархічність, функціональність, детальний поділ праці та централізований механізм контролю. Дана модель управління притаманна для учасників структурних об'єднань середнього розміру, коли в межах кластеру структура управління та розподілу здійснюється за лінійним та лінійно-функціональним принципом.

Модель SaaS підключення до мережі з організаційною регламентацією розвитку кластеру туризму і рекреації в регіонах є дуже простою: програми й сервіси для діяльності та розвитку кластеру розробляє та обслуговує провайдер, транслює їх у хмарному середовищі до кінцевого користувача через браузер або додаток на його ПК.

Однак за умови, що учасників туристично-рекреаційних кластерів є значна кількість і вони виконують різноманітну діяльність, необхідним є створення складних організаційних структур управління зі значною кількістю структурних підрозділів. Так, до прикладу, підключення до мережі з організаційною регламентацією розвитку кластеру дає можливість застосовувати SaaS (Software as a Service - програмне забезпечення як послуга), SaaS із розширеним функціоналом, повноцінну віртуальну платформу з різними інструментами та сервісами PaaS (Platform as a Service - платформа як послуга) з функцією виходу у хмарне середовище кластерного об'єднання, IaaS (Infrastructure as a Service - інфраструктура як послуга) у вигляді цілої віртуальної інфраструктури.

Адаптивні організаційні структури найбільш прийнятні для сучасних реалій діяльності туристично-рекреаційного кластеру (що діє в умовах

динамічного внутрішнього середовища), у зв'язку зі значною гнучкістю та універсальністю (завдяки можливості використання тимчасових ланок, створених "під певну мету"). Ці структури можуть використовувати основний, базисний рівень хмарних рішень для підключення до мережі з організаційною регламентацією розвитку туристично-рекреаційного кластеру, який містить буквально все: серверну інфраструктуру, комунікації, сховища, весь необхідне для роботи софту.

На підсумок можна зауважити, що використання учасниками туристично-рекреаційного кластеру будь-якого типу організаційної структури має як позитивні так і негативні моменти. Та, враховуючи, що середовищем дії є не тільки туристичний ринок, але і кластерне утворення, то всі процеси, що відбуваються в ньому впливають на ефективний розвиток регіону. Це призводить до формування мереж зі складною архітектурою. Так, до прикладу, центрична структура кластеру регіону ґрунтується на тому, що об'єднує навколо ядра (одного або декількох великих підприємств) організації меншого розміру, доручаючи їм виконання різних специфічних завдань.

Література

1. Войнаренко М.П. Концепція кластерів - шлях до відродження виробництва на регіональному рівні. *Економіст*. 2000. № 1. С. 31-34.
2. Підгірна В.Н., Данілова О.М. Характеристика системи менеджменту туристичної індустрії на сучасному етапі. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Т. 31 (70). № 1. С. 65-71.
3. Миронов Ю.Б. Туристичний кластер як прогресивна модель розвитку туризму в регіоні // *Стратегічні пріоритети розвитку внутрішньої торгівлі України на інноваційних засадах: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції (м. Львів, 2-3 листопада 2017 р.)*. - Львів: Видавництво ЛТЕУ, 2017. - 360 с. - С. 142.
4. Маслиган О. О., Гоблик-Маркович Н. М., Тодьєрішко Е. В., Кампов Н. С. Концепція адміністрування та маршрутизації туристично-рекреаційних кластерів у хмарних середовищах. *Економіка та держава*. 2022. № 1. С. 34–38. Режим доступу: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5096&i=5>.

УДК 338.48-44(1-22):338.488.2

ДЕРКАЧ Ю., УДВОРГЕЛІ Л.І.
Мукачівський державний університет

ЗАКЛАДИ РОЗМІЩЕННЯ У СІЛЬСЬКОМУ ТУРИЗМІ

В останні десятиріччя у світі все більшого визнання і прихильності набуває концепція багатофункціонального розвитку сільської місцевості та послуг в агробізнесі, необхідності забезпечення належних умов для розвитку села та сільського способу життя у декількох напрямках. При цьому особлива увага звертається на невиробничу діяльність, оскільки виключно аграрне виробництво не може забезпечити сталого розвитку сільським громадам. Важливим напрямом реалізації такої стратегії є розвиток сільського та аграрного туризму, який здатний забезпечити підвищення рівня зайнятості сільських жителів, зростання трудового потенціалу села, розбудову благоустрою сільських населених пунктів тощо.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>